

LJUBLJANSKA DEKLARACIJA*

Tretja konferenca o sodelovanju držav srednje, vzhodne in jugovzhodne Evrope na področju varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami

V Ljubljani je potekala 5., 6. in 7. oktobra 1994 v organizaciji Uprave Republike Slovenije za zaščito in reševanje tretja konferenca o sodelovanju držav srednje, vzhodne in jugovzhodne Evrope na področju varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami. Na konferenci so sodelovale delegacije Avstrije, Češke, Finske, Gruzije, Hrvaške, Italije, Litve, Madžarske, Nemčije, Norveške, Poljske, Romunije, Ruske federacije, Slovaške, Slovenije in Švedske. Udeležili so se je tudi predstavniki Ekonomske komisije OZN za Evropo, Oddelka za humanitarne zadeve OZN, Regionalnega centra za varstvo pred industrijskimi nesrečami OZN, Mednarodne agencije za jedrsko varnost, Mednarodne organizacije civilne zaščite, Generalne direktije za okolje, jedrsko varnost in civilno zaščito Evropske unije ter Evropskega sveta kemijske industrije.

Glavni cilj konference je bil izboljšati sodelovanje na področju varstva pred industrijskimi in jedrskimi nesrečami, še posebno pri medsebojnem obveščanju o nevarnostih in pomoči ob njih. Konferenca pomeni nadaljevanje prizadevanj držav, ki jih povezuje podobna nevarnost naravnih in drugih nesreč, da bi razvile in uveljavile nekatere skupne oblike varstva na tem področju.

Prvo konferenco je organizirala Nemčija 29. in 30. septembra 1992 v Heyrothsbergu pri Magdeburgu. Na njej je bila sprejeta Magdeburška deklaracija, ki izraža pomen in potrebo po medsebojnem sodelovanju evropskih držav pri varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami. Drugo konferenco je organizirala

Ruska federacija. Potekala je od 18. do 20. maja 1993 v Moskvi, njen cilj pa je bil pripraviti večstranski regionalni sporazum o usklajeni pomoči vzhodnoevropskih držav ob naravnih, tehnoloških in drugih velikih nesrečah.

Delo na tretji konferenci je potekalo na štirih sejah. Na prvi je bil udeležencem predstavljen sistem varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami v republiki Sloveniji. Druga seja je bila v celoti posvečena varstvu pred industrijskimi nesrečami, tretja pa varstvu pred jedrskimi. Četrta seja je bila namenjena usklajevanju priročnika za medsebojno obveščanje in pomoč ob naravnih in drugih nesrečah ter obravnavi osnutka Ljubljanske deklaracije.

Tretja konferenca je za Slovenijo zelo pomembna. Sprejeta je bila Ljubljanska deklaracija, ki vsebuje pomembna načela in pobude za izboljšanje varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami v Evropi, posebno še v državah s prehodnim gospodarstvom. Deklaracija je v celoti objavljena v nadaljevanju. Za njeno uresničevanje bo skrbela posebna delovna skupina, ki jo sestavljajo predstavniki Avstrije, Italije, Madžarske, Nemčije, Ruske federacije, Slovenije in Ekonomske komisije OZN za Evropo.

Ljubljanska deklaracija

Delegacije udeleženk (v nadaljnjem besedilu: udeleženke) III. konference o sodelovanju držav srednje, vzhodne in jugovzhodne Evrope na področju varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami, ki je bila v Ljubljani od 5. do 7. oktobra 1994, sporazumno ugotavljajo in sprejemajo načela ter pobude za izboljšanje varstva pred industrijskimi in jedrskimi nesrečami:

1. Konferenca v Ljubljani pomeni po konferenci v Magdeburgu in Moskvi nadaljevanje, utrjevanje in poglobljanje medsebojnega sodelovanja udeleženk pri varstvu pred naravnimi in še zlasti civilizacijskimi nesrečami. To je v popolnem soglasju s konferenco KVSE, ki je leta 1992 obravnavala usklajevanje pomoči na mednarodni ravni ob morebitnih nesrečah, pa tudi z dokumenti OZN v okviru akcije Mednarodno desetletje zmanjševanja naravnih nesreč.
2. Udeleženke so se sporazumele, da je še posebej varstvo pred industrijskimi in še zlasti pred jedrskimi nesrečami

ena od prednostnih nalog nacionalnih sistemov civilne zaščite ne glede na njihovo obliko organiziranosti, pa tudi naloga mednarodnih organizacij. Udeleženke konference ugotavljajo, da je varstvo pred industrijskimi in jedrskimi nesrečami ne glede na pristojnosti oblasti primarna odgovornost gospodarskih in drugih organizacij.

3. Udeleženke konference so se sporazumele, da je medsebojno dejavno sodelovanje pristojnih vladnih ustanov pri varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami temeljni pogoj tudi za izboljšanje varstva pred industrijskimi in jedrskimi nesrečami, kar še posebej velja za države s prehodnim gospodarstvom.
4. Udeleženke konference so se sporazumele, da so temeljna izhodišča za varstvo pred industrijskimi in jedrskimi nesrečami tale:
 - pospeševanje ratifikacije oziroma pristopa in uveljavljanja konvencij ter sporazumov agencij OZN, ki urejajo to področje
 - postopno uveljavljanje in uresničevanje sporazumov in standardov v okviru Evropske unije.
5. Udeleženke konference kot temeljne cilje izpopolnjevanja varstva pred industrijskimi in jedrskimi nesrečami sprejemajo:

UJMA

UJMA

UJMA

- vzpostavljanje in uskladitev zakonodaje ter standardov
 - določitev nacionalnih kontaktnih mest in organov ter njihovih pristojnosti
 - uskladitev in sistemiziranje temeljnih podatkov za medsebojno obveščanje in ukrepanje ob industrijskih in drugih civilizacijskih nesrečah
 - sodelovanje in pomoč ob nesrečah ter pri odpravljanju njihovih ekoloških, gospodarskih in socialnih posledic.
6. Udeleženske konference so se sporazumele, da bodo te cilje uresničevale:
- s prilagajanjem interne zakonodaje mednarodnim sporazumom
 - s pospeševanjem dvostranskega sodelovanja in sporazumevanja v skladu s to deklaracijo ter dolgoročnim ciljem večstranskega sporazumevanja
 - z dejavnim sodelovanjem pri delu in prizadevanjih organov OZN ter Evropske unije.
7. Udeleženske so se sporazumele, da je izpopolnjevanje varstva pred naravnimi in še zlasti industrijskimi in jedrskimi nesrečami skupen interes vseh ljudi, ki se mora uresničevati na vseh področjih dela in življenja.
8. Udeleženske so se sporazumele, da je izpopolnjevanje varstva pred industrijskimi in jedrskimi nesrečami v skupnem interesu, zato bodo raziskale tudi možnosti za preprečevanje uvoza in izvoza tako imenovanih škodljivih in nevarnih tehnologij.
9. Strokovna, izobraževalna in tehnološka pomoč razvitih držav državam s prehodnim gospodarstvom pri izpopolnjevanju navedenega področja je obojestransko zaželeno, utemeljena in nujna, da bi se uresničila temeljna pričakovanja te konference. Prav tako je posebno pomembno poglobljanje medsebojnega sodelovanja držav s prehodnim gospodarstvom.
10. Odgovornost držav ter njihovih ustanov za varstvo pred industrijskimi in jedrskimi nesrečami ne zmanjšuje odgovornosti kemijskih podjetij za njihovo dejavno vlogo pri preprečevanju industrijskih nesreč. Dejavna vloga teh podjetij je za izpopolnjevanje varstva pred industrijskimi nesrečami nujna. Udeleženske konference bodo proučile svoje možnosti in si prizadevale za vključitev ter prilagoditev omrežju Evropskega sveta za kemijsko industrijo (CEFIC) kot eno od konkretnih oblik izpopolnjevanja varstva pred industrijskimi nesrečami.
11. Na konferenci prisotne specializirane agencije OZN in mednarodne organizacije bodo proučile in v skladu z možnostmi dale pobude za vključevanje držav s prehodnim gospodarstvom in držav z omejenimi materialnimi, kadrovskimi ter tehničnimi

možnostmi za njihovo racionalno sodelovanje na nacionalni ravni v sistemu varstva pred industrijskimi in jedrskimi nesrečami v razvitem svetu.

12. Z namenom, da kar najhitreje zagotovijo možnosti za medsebojno pravočasno obveščanje o nesrečah s čezmejnimi učinkom in posledicami, si bodo države udeleženske konference v šestih mesecih po konferenci v Ljubljani izmenjale podatke o:

- kontaktnih uradih ali službah, pristojnih osebah na nacionalni ravni za ukrepanje ob industrijskih ali jedrskih nesrečah, ki lahko povzročijo čezmejne posledice
- možnostih za medsebojno pomoč v človeških in tehničnih silah ob morebitni večji industrijski ali jedrski nesreči.

Udeleženske konference so se sporazumele, da se bodo ob morebitni dejanski nesreči pri medsebojnem obveščanju ali zahtevah za pomoč ravnale v skladu z obstoječimi konvencijami in sporazumi.

13. Udeleženske konference sprejemajo in podpirajo pobudo Republike Slovenije za pripravo skupnega priročnika o medsebojnem obveščanju in pomoči ob naravnih in drugih nesrečah.

14. Udeleženske podpirajo predlog Ruske federacije za sklenitev regionalnega večstranskega sporazuma o usklajeni pomoči ob naravnih in tehnološko povzročenih katastrofah ter velikih nesrečah pod pokroviteljstvom ustreznih teles OZN.

15. Udeleženske so se sporazumele, da se ustanovi delovna skupina, ki bo skrbela za kontinuiteto konference ter za usklajevanje z mednarodnimi organizacijami in uresničevanje te deklaracije v skladu z drugimi konvencijami. Delovno skupino sestavljajo predstavniki Avstrije, Italije, Madžarske, Nemčije, Ruske federacije, Slovenije in Ekonomske komisije OZN za Evropo.

Ljubljana, 7. oktober 1994

Ljubljana declaration

The delegations of participating parties (hereinafter participating delegations) at the III. Conference on Cooperation of the Countries of Central, Eastern, and Southeastern Europe in the Area of Protection against Natural and Other Disasters, which took place in Ljubljana

October 5th-7th, 1994, have agreed to adopt the following principles and initiatives for improved protection against industrial and nuclear accidents:

1. Following the conferences in Magdeburg and Moscow, the Ljubljana conference has striven to continue, strengthen, and deepen mutual cooperation among participating countries in the field of protection against natural and, in particular, man-caused accidents. This is in full agreement with the spirit of the CSCE, which in 1992 promoted efforts to improve the coordination of assistance on the international level in the event of a disaster, as well as of UN documents within the International Decade for Natural Disaster Reduction.

2. The participating delegations agree that protection against industrial and nuclear accidents in particular is one of the priorities of national civil protection systems, regardless of their form of organisation, and a task of international organisations. Delegations participating at the conference further agree that protection against industrial and nuclear accidents is the primary responsibility of industrial and other organisations, irrespective of the jurisdiction of official bodies.

3. The participating delegations agree that an active mutual cooperation of competent governmental bodies in the field of protection against natural and other disasters is the basic prerequisite for an improved protection against industrial and nuclear accidents, in particular regarding to countries in transition.

4. The participating delegations agree that the basic starting points for protection against industrial and nuclear accidents are:

- to promote the ratification, signing, and implementation of conventions and agreements of UN agencies regulating this field
- to gradually implement and apply such agreements and standards within the EU.

5. The participating delegations agree that the basic objectives of improved protection against industrial and nuclear accidents are:

- introduction and harmonisation of legislation and standards
- determination of national contact points and bodies and their areas of competence
- coordination and systematisation of basic data for mutual notification and response to industrial and other man-caused accidents
- cooperation and assistance in the event of accidents and efforts to limit their environmental, economic, and social consequences.

6. The participating delegations agree to attain these objectives:

- by harmonising internal legislation with international agreements
- through intensive bilateral cooperation and communication in the spirit of this declaration aimed at long-term multilateral cooperation
- through active participation in the work and efforts of UN and EU agencies and bodies.

7. The participating delegations agree that improved protection against natural and, in particular, industrial and nuclear accidents is in the common interest of all people and must be realised in all spheres of life and work.

8. The participating delegations agree that the promotion of protection against industrial and nuclear accidents is in the common interest and shall examine means to prevent the export and import of harmful and dangerous technologies.

9. In order to meet the expectations of the conference in this field, the professional, educational, and technological assistance of developed countries to countries in transition is mutually welcomed, justified, and necessary. Mutual cooperation among countries in transition is also of utmost importance.

10. The responsibility of states and their institutions for protection against industrial and nuclear accidents does not lessen the responsibility of chemical companies to play an active role in the prevention of industrial accidents. The active involvement of these companies is crucial in order to improve protection against industrial accidents. The participating delegations shall examine their possibilities and strive for integration in the European Chemical Industry Council (CEFIC) network as a concrete way to improve protection against industrial accidents.

11. The participating delegations of specialised UN agencies and international organisations shall examine and initiate where possible the participation of countries in transition and countries with limited material, human, and technical resources in active cooperation on the national level in the systems of protection against industrial and nuclear accidents of the developed countries.

12. In order to ensure as soon as possible the conditions for early notification of accidents with transboundary effects and consequences, the countries participating in the Ljubljana conference shall within six months exchange information on:

- contact offices, services, and persons, as well as competent bodies on the national level charged with responding to industrial and nuclear accidents which may have transboundary effects
- possibilities for mutual assistance in human resources and technical means in the event of a major industrial or nuclear accident.

The participating delegations agree that in the event of such an accident they shall issue mutual notifications and requests for aid according to the spirit of existing conventions and agreements.

13. The participating delegations adopt and support the initiative of the Republic of Slovenia to prepare a joint resource handbook on mutual notification and assistance in the event of natural and other disasters.

14. The participating delegations support the proposal of the delegation from the Russian Federation to reach a regional multilateral agreement on coordinated assistance in the event of natural and technological disasters and other major accidents under the auspices of the relevant UN bodies.

15. The participating delegations agree to establish a working body which shall be in charge of ensuring the continuity of the conference, coordination with international organisations, and the implementation of this declaration in accordance with other conventions. The working group shall consist of representatives from Austria, Germany, Hungary, Italy, the Russian Federation, Slovenia, and the UN Economic Commission for Europe.

Hungary

Italy

Lithuania

Norway

Poland

Romania

Slovakia

Republic of Slovenia

Sweden

The Czech Republic

The Russian Federation

UN, Economic Commission for Europe

UN, Department of Humanitarian Affairs

UN, Economic Commission for Europe, Regional Coordinating Centre for the Prevention of Industrial Accidents

European Commission – General Directorate XI

ICDO – International Civil Defence Organisation

European Chemical Industry Council

International Atomic Energy Agency

UJMA

UJMA

Ljubljana, October 7, 1994

Appendix

At the III. Conference on Cooperation of the Countries of Central, Eastern, and Southeastern Europe in the Area of Protection against Natural and Other Disasters, which took place in Ljubljana October 5th-7th, 1994, delegations of the following countries and international organisations were present:

Austria
Croatia
Finland
Georgia
Germany

UJMA

UJMA